

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/284/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614203590
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:7614203590.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci žalobcu B. F., bytom A. G. Z., O. č. XX, nar. XX.XX.XXXX, právne zast. JUDr. Helenou Knopovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20 proti žalovanému Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štúrova č. 2, o zaplatenie sumy 54.432,40 Eur, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. apríla 2016 č.k. 27C/143/2014-96, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiadna zo strán **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 7.530,88 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku návrh zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami čl. 1 ods. 1, 19 ods. 1, 2, 46 ods. 3, 47 ods. 2, 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a ďalej ustanoveniami § 1 písm. a/ zák.č. 514/2003 Z.z. ku dňu 12.12.2009 a ďalej § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona v znení účinnom do 31.12.2012, § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona v znení účinnom od 01.01.2013, ďalej ustanoveniami §§ 4 ods. 1 písm. f/, 4 ods. 3, 5 ods. 1, 6 ods. 1, 2, 8 ods. 5 písm. b/, 8 ods. 6 písm. a/, 15 ods. 1, 16 ods. 1, 17 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Ďalej uviedol, že žalobca si v konaní uplatňuje nárok na náhradu škody v súvislosti s nezákonným rozhodnutím štátu o vznesení obvinenia, ktoré bolo vydané vyšetrovateľom dňa 12.12.2009 a nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným uznesením Okresného súdu Trenčín o jeho vzatí do väzby zo dňa 12.12.2009. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 3T/75/2010-1847 zo dňa 11.10.2010, právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 23To/143/2010-1912 zo dňa 11.09.2012 bol spod obžaloby oslobodený a na základe príkazu zo dňa 11.10.2010 z väzby prepustený na slobodu. Súd preto z hľadiska hmotnoprávneho vec posudzoval podľa ustanovení zák.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinných ku dňu 12.12.2009. Z hľadiska procesnoprávneho však súd, pokiaľ ide o orgán konajúci za žalovaného teda Slovenskú republiku, vychádzal z aktuálnej procesno-právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 514/2003 Z.z..

2. Zákon č. 514/2003 Z.z. za subjekt zodpovedný z nezákonného rozhodnutia označuje štát, teda Slovenskú republiku. Z dikcie § 4 ods. 1 písm. b/, f/ novelizovaného znenia zákona účinného od 01.01.2013 vyplýva, že v mene štátu koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky ak prokurátor zamietol sťažnosť žalobcu v prípravnom konaní a podal v trestnej veci obžalobu. Ministerstvo vnútra by bolo povolané konať v mene štátu v prípade, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ

Policajného zboru a súčasne prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru s tým, že v prejednávanej veci prokurátor zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia a v trestnej veci podal obžalobu príslušnému súdu. Podľa § 231 písm. a/ zákona č. 301/2005 Z.z. trestného poriadku účinného od 01.01.2006 len prokurátor je oprávnený podať obžalobu Ministerstvo vnútra SR nie orgánom oprávneným konať za štát vo veci náhrady škody v prípadoch ak trestné konanie skončilo oslobodením spod obžaloby. Takýmto orgánom už nie je Ministerstvo spravodlivosti, ktoré koná v zmysle § 4 ods. 2 citovaného zákona len v prípade, že nemožno príslušný orgán určiť podľa ods. 1 § 4 zákona, čo sa netýka daného prípadu. Keďže uvedenou novelou neboli dané prechodné a záverečné ustanovenia, pričom v časti ide o procesno-právny predpis, ktorého procesno-právne ustanovenie § 4 upravuje zastupovanie Slovenskej republiky, potom v zmysle zásady lex posterior derogat legi priori na akékoľvek ďalšie konanie od 01.01.2013 sa aplikuje znenie dané novelou, a to aj pre určenie orgánu konajúceho v mene štátu po 01.01.2013. V tomto smere súd poukázal na rozhodnutie vyšších súdov v obdobných veciach a to rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 16Co/48/2013, Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/702/2014 s tým, že totožný právny názor vyslovil aj Najvyšší súd SR v rozsudku pod sp.zn. 8Cdo 289/2014. Na základe tohto súd konal s Generálnou prokuratúrou SR ako orgánom konajúcim v mene Slovenskej republiky. Na veci nič nemení ani skutočnosť, že žalobca podal návrh na predbežné prerokovanie na Ministerstvo spravodlivosti, pretože ak nie je nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa s tým, že účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované. Pokiaľ navrhovateľ označil v návrhu ako zástupcu štátu Ministerstvo spravodlivosti, súd postupoval v súlade s uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 149/2011, podľa ktorého označením správneho štátneho orgánu v žalobe, ktorý koná za štát zo svojej pôsobnosti nie je otázkou pasívnej legitímácie štátu v konaní, resp. s pasívnou legitímáciou štátu nesúvisí. S prihliadnutím na ustanovenie § 21 ods. 4 veta prvá OSP, súd je povinný bez zreteľného označenia na označenie obsiahnuté v návrhu zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovený osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu konať a len s takýmto oprávneným subjektom.

3. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal podmienkami zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je okolnosť, že toto rozhodnutie bolo príslušným orgánom zrušené pre nezákonnosť, aj v tomto prípade však treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nezákonným zásahom štátu bola odčinená. V prejednávanej veci uznesením Prezídia Policajného zboru úradu boja proti organizovanej kriminalite zo dňa 12.12.2009 bolo vznesené obvinenie okrem iného aj proti žalobcovi s tým, že žalobca podal sťažnosť, ktorá bola uznesením Prokurátora KP Trenčín zo dňa 13.01.2010 zamietnutá ako nedôvodná. Dňa 13.12.2009 podal prokurátor KP Trenčín návrh na vzatie obvinených medzi nimi aj žalobcu do väzby, o ktorej rozhodoval Okresný súd Trenčín dňa 15.12.2009, tak že žalobcu berie do väzby, ktorá začína dňom 12.12.2009. Žalobca podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, ktorá bola uznesením Krajského súdu v Trenčíne zamietnutá ako nedôvodná. Prokurátor KP Trenčín podal dňa 31.05.2010 obžalobu s tým, že Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 11.10.2010 právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín zo dňa 11.09.2012, dňa 11.09.2012 rozhodol, že obžalovaný sa oslobodzuje spod skutku s tým, že príkazom sudcu Okresného súdu Trenčín zo dňa 11.10.2010 bol žalobca prepustený z väzby.

4. V zmysle právnych záverov je pravdou, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia v zmysle obvinenia pre nezákonnosť. Štát zodpovedá za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má zásadne právo na náhradu škody spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Súd prvej inštancie poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 1Cz 6/1990, Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 53/98, ďalej rozhodnutie R 70/94, 4Ncdo 15/2009. V súvislosti s oslobodením spod obžaloby bol žalobca príkazom sudcu zo dňa 11.10.2010 prepustený z väzby, ktorá trvala od 12.12.2009 a v dôsledku oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Trenčín a väzbu žalobcu je nutné v zmysle § 8 ods. 5 písm. b/ zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci považovať za nezákonnú. Žalobca podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia a vzatí do väzby sťažnosť, čím je daná zákonná podmienka pre uplatnenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy podľa § 6 ods. 2 s tým, že nároky si tiež uplatňoval v rámci žiadosti o predbežné prejednanie nárokov, ktorej nebolo vyhovené, čím bola splnená podmienka stanovená v § 15 ods. 1 na to, aby sa mohol svojich práv dovoliavať súdnou

žalobou podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona. Pokiaľ ide o škodu podľa § 17 ods. 1 uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

5. Žalobcovi mala tak vzniknúť skutočná škoda tým, že zaplatil právnomu zástupcovi, ktorý ho zastupoval počas celého trestného konania trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 14.402,40 Eur s tým, že v konaní predložil len vyúčtovanie trov obhajoby zo dňa 11.07.2013, avšak podľa oznámenia jeho advokáta, ktorý ho zastupoval, mu túto sumu žalobca neuhradil. Pretože skutočnú výšku škody treba vždy hodnoverne preukázať, súd uzavrel, že žalobca nepreukázal vznik, ani výšku majetkovej škody v tvrdenej výške, teda existenciu reálnej sumy, o ktorú sa jeho majetok zmenšil v dôsledku predmetného trestného stíhania. Na základe tohto, súd nárok žalobcu na zaplatenie sumy vo výške 14.432,40 Eur ako majetkovej škody zamietol ako nepreukázaný.

6. Žalobca si ďalej uplatnil nemajetkovú ujmu vo výške 40.000,- Eur súvisiacu so samotným trestným stíhaním a s väzbou, ktorá trvala od 12.12.2009 do 11.10.2010. Vo vzťahu k požadovanej nemajetkovej ujme súd prvej inštancie túto hodnotil so všeobecne známymi zásadami stanovenými v § 121 OSP, ďalej článkom 17 ods. 1 Ústavy SR, 19 ods. 1, 2 Ústavy SR, čl. 46 ods. 3 a čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Následne dospel k záveru, že pokiaľ ide o samotné trestné stíhanie oslobodenie spod obžaloby je postačujúcim zadosťučinením podľa § 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzhľadom na spôsobenú ujmu, následky, dĺžku a okolnosti trestného stíhania. Faktom je, že trestné stíhanie trvalo takmer 4 roky, avšak pri hodnotení závažnosti vzniknutej ujmy, s ohľadom na dĺžku, nemá súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že by na strane žalobcu došlo k narušeniu jeho súkromného a pracovného života. Tvrdenie o jeho subjektívnych zdravotných ťažkostiach vyvolaných stresom z trestného stíhania v konaní preukázané nebolo. Z predložených lekárskejších správ navyše pochádzajúcich z obdobia až po skončení trestného stíhania, nevyplýva, že by jeho zdravotné problémy, ktorými trpí, boli vyvolané práve trestným stíhaním v konkrétnej trestnej veci. Tvrdenia o poškodení zdravia, ktoré mal utpieť pri zadržaní príslušníkmi polície nepreukázal žiadnym spôsobom, rovnako ako svoje tvrdenia o spoločenskej ujme, poškodenie jeho povesti o tom, že ho opustila družka, priatelia a existenčných problémoch. Na preukázanie týchto tvrdení neoznačil žiadne dôkazy, ktorých vykonania sa domáha, pričom všeobecný údaj o tom, môže tieto tvrdenia preukázať výpoveďou rodinných príslušníkov a množstvom svedkov, ktorých mená a adresy budú v budúcnosti označené, nemožno považovať za riadny návrh na vykonanie dôkazov. Aj s prihliadnutím na to, že od počiatku súdneho konania je zastúpený advokátkou, ktorá v tomto smere ani po poučení podľa § 120 ods. 4 OSP nijakým spôsobom nereagovala. Z tohto dôvodu súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním zamietol.

7. Následne však súd skonštatoval, že žalobcovi patrí nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe. Počas trvania väzby od 12.12.2009 do 11.10.2010 došlo na strane žalobcu k narušeniu jeho súkromného a pracovného života, k zásadnej zmene spôsobu života, vykonávania práce a životných cieľov. Žalobca bol takmer 10 mesiacov vystavený z dôvodu väzby stresu, úzkosti a frustrácii. S ohľadom na tieto skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na § 17 ods. 4 v spojení s § 8 ods. 5 písm. b/ zákona o zodpovednosti za škodu vychádzajúc z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve za kalendárny rok 2008, ktorá bola v sume 723,03 Eur, z čoho 1/30-ina predstavuje sumu 24,10 Eur a za kalendárny rok 2009 v sume 744,50 Eur z toho 1/30-ina predstavuje 24,82 Eur s tým, že žalobca bol v roku 2009 vo väzbe 20 dní to znamená od 12.12.2009 do 31.12.2009 za čo mu patrí náhrada nemajetkovej ujmy 482,- Eur. V roku 2010 bol vo väzbe 284 dní do 11.10.2010 za čo mu patrí náhrada nemajetkovej ujmy 7.048,88 Eur. Spolu tak náhrada nemajetkovej ujmy 7.530,88 Eur mu patrí s tým, že na zaplatenie tejto čiastky bol zaviazaný žalovaný.

8. Súd sa tiež zaoberal otázkou, či žalobca trestné stíhanie neprivodil sám s prihliadnutím na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 1Cz 6/90 s tým, že v prejednávanej veci nebolo zistené, že by si žalobca privodil vznesenie obvinenia alebo väzbu sám svojím konaním. Spod obžaloby bol oslobodený z dôvodu, že nebolo preukázané, že by sa stal skutok, z ktorého bol obvinený a neskôr obžalovaný, v trestnom konaní v plnom rozsahu spolupracoval, trestného konania sa riadne zúčastňoval a dokonca trval na svojom tvrdení, že je v danej veci nevinný a riadne využíval všetky dostupné právne prostriedky svojej obrany. Preto dospel súd k záveru, že svoje trestné stíhanie, vznesenie obvinenia ani väzbu žalobca nezavinil. Na základe týchto skutočností v konečnom dôsledku súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 7.530,88 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

9. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 2 v spojení s § 151 ods. 1 OSP, keď úspech žalovanej strany predstavuje 72%, ktorej miere by mu patrila aj náhrada trov konania, avšak nakoľko si žiadne trovy neuplatnil, súd mu ich náhradu podľa § 151 ods. 1 OSP nepriznal.

10. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný a to proti vyhovujúcej časti rozsudku, pričom žiadal, aby krajský súd ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu

v celom rozsahu zamietne. Uviedol, že rozhodnutie o vzatí do väzby v zmysle príslušných ustanovení trestného poriadku vydáva jedine súd. Aj po podaní obžaloby, kedy sa vec dostala do štádia súdneho konania, opätovne rozhodol súd uznesením, že dôvody väzby u žalobcu naďalej trvajú a v rámci konania pred súdom bude ďalej stíhaný väzobne. Nie je možné, aby mohol prokurátor ovplyvňovať v štádiu súdneho konania väzbu žalobcu, pričom z tejto ho môže v súdnom konaní prepustiť jedine súd. Orgány činné v trestnom konaní, teda policajti a prokurátor, žiadnym spôsobom meritórne nerozhodovali o väzbe uvalenej súdom na žalobcu a jej trvanie nijako neovplyvňovali. Žiadne nezákonné rozhodnutie nebolo zo strany prokurátora v súvisiacej trestnej veci vydané. Samotné uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré bolo dozorovým prokurátorom potvrdené s tým, že sťažnosť voči nemu žalobcovi zamietol ako nedôvodnú, bolo jediným rozhodnutím dozorového prokurátora, ktoré by bolo možné považovať v prípravnom konaní za nezákonné. Vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno považovať bez ďalšieho za nezákonné iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existuje pravdepodobnosť zo spáchania určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Preto mal za to, že rozsudok okresného súdu je vo výroku I. nezákonný, pretože žaloba mala byť zamietnutá v celom rozsahu. Neexistuje v tomto prípade príčinná súvislosť medzi údajne spôsobenou škodou žalobcovi a určitým meritórnym rozhodnutím prokurátora s tým, že väzobné stíhanie bolo spôsobené na základe rozhodnutí Okresného súdu Trenčín a to vo fáze prípravného konania ako aj vo fáze konania pred súdom. Preto mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie žalobca a to proti výrokom, ktorými bol jeho návrh zamietnutý. Poukázal na znenie § 18 ods. 1, 3 zák.č. 514/2003 Z.z. s tým, že aj napriek tomu, že trovy právneho zastúpenia neuhradil, škoda mu vznikla, pretože advokát, ktorý ho zastupoval, môže začať vymáhať dlh, ktorý voči nemu má, nakoľko sumy neuhradil, stal sa jeho dlžníkom a jeho majetok bol reálne zmenšený, keďže mu vznikol záväzok voči advokátovi vo výške 14.432,40 Eur. Toto preukázal vyúčtovaním trov obhajoby v trestnom konaní zo dňa 11.07.2013. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, trestné stíhanie voči jeho osobe trvalo skoro 4 roky, spôsobilo vážny zásah do jeho osobnej slobody a súkromného života, jeho povesti, cti a dobrého mena. Počas tohto obdobia ho opustila družka, prestala platiť za byt, v ktorom žili a rapídne sa zhoršili jeho vzťahy s rodinou. Bolo potrebné, aby súd vykonal výsluchy svedkov, ktorí by preukázali jeho tvrdenia, predovšetkým jeho krstnej mamy Ing. Letkovičovej, ktorú vyslovene uvádza a rovnako aj bývalej družky. Okrem toho výkonom väzby a trestným stíhaním sa mu zhoršil aj jeho zdravotný stav, čo preukázal lekáorskými správami, ktoré súd považoval za nedostačujúce a nepreukazujúce, že jeho zdravotné problémy boli vyvolané práve trestným stíhaním. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie.

12. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že samotný žalobca na prvom pojednávaní, napriek tomu, že bol súdom riadne vyzvaný a poučený, aby riadne označil všetky dôkazy na preukázanie údajne vzniknutej ujmy, tak neučinil, pričom súdu predložené lekárske správy, ktoré mali preukazovať zhoršenie jeho zdravotného stavu, boli vydané až po právoplatnom skončení súvisiacej trestnej veci a dávno potom, ako bol prepustený z väzby. Príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním a zhoršením zdravotného stavu v tomto prípade nijako nepreukázal a nenavrhol vykonanie ďalších dôkazov. Žalobca nijakým spôsobom nebol ukrátený na svojom majetku, pretože trovy obhajoby doteraz neuhradil svojmu obhajcovi a preto jeho odvolanie nie je možné považovať za dôvodné a opodstatnené.

13. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý vo vzťahu k námietke žalovaného uviedol, že v tomto konaní vystupuje Generálna prokuratúra ako zástupca Slovenskej republiky, ktorá nezodpovedá za seba, ale za subjekt, ktorý škodu či nemajetkovú ujmu zapríčinil, ide o orgán štátu alebo o orgán spoločenskej organizácie, na ktorú sa preniesli úlohy štátneho orgánu. Konajúci súd jasne obširne odôvodnil rozhodnutie priznať mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom poukázal na množstvo judikatúry, z ktorej vychádzal. Na základe toho mal za to, že odôvodnenie súdu prvej inštancie je postačujúce, jasné a presne odôvodnené a preto žiadal, aby odvolací súd výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

14. K podanému vyjadreniu sa ďalej vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že žalobcovi bola priznaná rozhodnutím súdu náhrada škody za jeho pobyt vo väzbe, o ktorej nerozhodoval príslušný prokurátor, ale sudca pre prípravné konanie. Je zrejmé, že na základe žiadneho meritórneho rozhodnutia prokurátora nebola obmedzená osobná sloboda žalobcu, pričom predpokladom úspešného nároku na náhradu škody je existencia nezákonného rozhodnutia. Z tohto teda vyplýva, že za tento žalobcov nárok nezodpovedá žalovaný subjekt, s ktorým sa viedlo súdneho konanie, ale iný štátny orgán, a teda Ministerstvo spravodlivosti SR.

15. K podaného vyjadreniu sa tiež vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že v celom rozsahu trvá na svojom odvolaní. Tvrdenie žalovaného považuje za účelového a nedôvodné. Trvá na tom, že zamietnutie náhrady škody tükajúce sa trov právneho zastúpenia z dôvodu, že ju neuhradil, je zásahom do jeho práv a takýto postup súdu je nezákonný a rovnako trvá na tom, že v časti náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej samotným trestným stíhaním, súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy.

16. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom v náväznosti na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

17. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k námietkam žalovaného ohľadom jeho vecnej pasívnej legitímácie odvolací súd dodáva, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia, ktoré sa skončilo zastavením alebo oslobodením spod obžaloby s tým, že ten kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, právo na náhradu škody vrátane nároku na náhrady nákladov na trovy obhajoby. Ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom sa v konaní o náhrade škody nevyžaduje rozhodnutie o nezákonnosti trestného stíhania, ale postačuje právoplatný oslobodzujúci rozsudok. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie, ktorý sa jej nemôže zbaviť. Neposudzuje sa správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 194/2010). Je možné súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. 2ÚS 163/2013). Ako však bolo uvedené vyššie zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie či porušenie právnej povinnosti konkrétnym orgánom verejnej správy. Teda aj keď trestné stíhanie sa v čase, keď bolo vedené sa javilo ako zákonné v súlade s ustálenou judikatúrou ho treba považovať za nezákonné, pretože sa uplatňuje fikcia nezákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania práve v dôsledku právoplatného oslobodzujúceho rozsudku. Okrem toho treba uviesť, že by bolo v rozpore s účelom zákona, ak by sa poškodená osoba stala rukojemníkom medzi orgánmi verejnej moci a bola by nútená oddelene uplatňovať škodu spôsobenú vyšetrovateľom, resp. povereným príslušníkom PZ, prokurátorom, prípadne súdom. Na úseku trestného konania od jeho začatia po podanie obžaloby vykonáva pôsobnosť vyšetrovateľ, resp. poverený príslušník Policajného zboru, ale aj prokurátor, ktorý vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti v tomto úseku trestného konania a môže dávať vyšetrovateľovi, resp. poverenému príslušníkovi PZ záväzné pokyny. Toto posúdenie implicitne urobil súd v trestnom konaní keď oslobodil obvineného spod obžaloby, k čomu sa viaže, ako bolo vyššie uvedené, fikcia nezákonnosti začatia trestného stíhania. Vo všeobecnosti vo veciach náhrady škody spôsobenej vznesením obvinenia, vedením trestného stíhania ako orgán konajúci v mene štátu prichádza do úvahy tak Ministerstvo vnútra SR ako aj Generálna prokuratúra SR a neskôr v konaní pred súdom aj Ministerstvo spravodlivosti SR. V posudzovanej veci prokurátor zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia, čím je v súlade s ust. § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z. vylúčené zastúpenie štátu Ministerstvom vnútra SR. Pokiaľ ide o prípadné zastúpenie štátu Ministerstvom spravodlivosti SR, ako to požadovala Generálna prokuratúra SR, podľa názoru konajúceho súdu, na to neexistuje dôvod, keďže v tomto prípade došlo k vydaniu súdneho rozhodnutia vo forme oslobodzujúceho rozsudku.

18. Vo zvyšku odvolací súd poukazuje vo vzťahu k výroku I. na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa vo zvyšku stotožňuje a odvolacie námietky žalovaného vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku tak považuje za nedôvodné.

19. Ďalej sa odvolací súd zaoberal námietkami žalobcu voči výroku II., ktorým bol vo zvyšku jeho nárok zamietnutý. Vo vzťahu ku škode, ktorá mala žalobcovi vzniknúť tým, že mu jeho právny zástupca v súvislosti so zastupovaním v jeho trestnej veci vyúčtoval trovy právneho zastúpenia, ktoré však ani do dňa rozhodovania odvolacieho súdu preukázateľne žalobca nezaplatil, odvolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k okamihu vzniku škody, pokiaľ dlžník nezaplatil dlžnú čiastku svojmu veriteľovi, škoda mu zatiaľ nevznikla, pretože samotná existencia pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi ani prípadne súdne rozhodnutie o povinnosti dlžníka zaplatiť dlh, neznižuje majetkový stav poškodeného, teda dlžníka a nie je skutočnou škodou ani ušlým ziskom (viď rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo 2328/2004).

Za tohto skutkového stavu potom sa odvolací súd následne stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie v tom smere, že pokiaľ žalobca svojmu právnenému zástupcovi trovy právneho zastúpenia doposiaľ nezaplátil, nemožno hovoriť na jeho strane o vzniku škody, pretože vyúčtovaním trov právneho zastúpenia nedošlo k zmenšeniu jeho majetku a v tomto smere jeho žaloba dôvodná nebola.

20. Ďalej sa odvolací súd zaoberal námietkami žalobcu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú trestným stíhaním v zásade v dôsledku neunesenia dôkazného bremena zo strany žalobcu. V prejednávanej veci z obsahu spisu súdu prvej inštancie vyplýva, že právna zástupkyňa žalobcu sa posledného pojednávania pred súdom prvej inštancie riadne zúčastnila, bola poučená v zmysle § 120 ods. 4 OSP, pričom z obsahu spisu zároveň vyplýva, že žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemala. Z tohto pohľadu preto s odvolacím dôvodom zo strany žalobcu nemožno súhlasiť, pretože je v priamom rozpore s teóriou dôkazného bremena v kontradiktórnom civilnom súdnom konaní. Základnou povinnosťou žalobcu v civilnom súdnom konaní je povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť (doterajšie ustanovenia § 79 ods. 1, 2 OSP, § 101 OSP a § 120 ods. 1 OSP). Žalobca je nielen povinný tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých svoj návrh odvodzuje a ktoré sú určené obsahom hmotnoprávnej normy, ale je tiež povinný označiť a predložiť súdu dôkazy na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení. Treba zdôrazniť, že obsah dôkaznej povinnosti ako povinnosti označiť a predložiť dôkazy, nie je totožný s pojmom dôkazného bremena. Dôkazné bremeno predstavuje súhrn pravidiel umožňujúcich súdu rozhodnúť vo veci, ak nastane tzv. stav objektívnej neistoty, ktorý nedovoľuje súdu rozhodnúť v súlade s hmotno-právnym právom, pretože výsledky vykonaného dokazovania nedávajú súdu podklad pre prijatie záveru či už o pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdení zo strany sporu, prípadne tento stav dôsledkom nepredloženia dôkazu alebo situáciou, keď sa strana sporu dostáva do dôkaznej núdze. Ide o procesnú zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jej neprospech. Dôsledky neunesenia dôkazného bremena vyplývajú zo samotného rozdelenia dôkazného bremena medzi stranami v spore, ktoré vychádza z teórie preukazovania skutočností práve zakladajúcich. Každá strana tvrdí a dokazuje tie skutkové okolnosti, z ktorej jej právo vyplýva a protistrana naopak tvrdí a dokazuje skutočnosti, ktoré toto právo vylučujú alebo zabraňujú jeho uplatniteľnosti. Dôsledky neunesenia dôkazného bremena sa potom riadia jednoduchým pravidlom neúspechu v spore stíhajúcim tú stranu, ktorá bola zodpovedná za preukázanie práva v jej prospech. Pokiaľ žalobca v konaní nepreukáže pravdivosť ani nepravdivosť skutočností svedčiacich o existencii jeho hmotnoprávneho nároku súd nemôže rozhodnúť na základe ľubovôle, ale len cestou aplikácie princípov dôkazného bremena.

21. Na základe týchto teoretických úvah je potom nutné uzavrieť, že námietka žalobcu dôvodná nebola a súd prvej inštancie rozhodol správne, keď pre neunesenie dôkazného bremena žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy zamietol.

22. Preto v konečnom dôsledku krajský súd ako súd odvolací napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil s tým, že o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP a vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).